

პირველი ქართული უნივერსიტეტის საიუბილეო თარიღს ჩვენეა გაზეთშა რამდენიმდე სტატია მიუძღვეა. ვაჟიქორგათ, ეკითხველისთვის ინტერესორები არ იქნება, გავისე- ცოთ პირველი ერთი უასალი ერთვალი ვილოლობი, ესცნები და კადაგობი მისი გადა- ზადების გადა- ზადების ავტობიოგრაფიული ფიგური „ჩემი ცხოვრების გზა“. ფიგური 2015 წლს გამოიცემა ასრული „აზრმა“ გამოსცა და ცალკეული სახურავია იმ ადამიანისთვის, ვისაც ჩვენი ევაფილი უასლები ისტორია აიტენებას. „ას არის ფიგური საოცარი ადამიანის ცხოვრების უასალი, რომელსაც საბჭოთა რეზიდენტი ისე დაუდობდა და მოაქცია, რომ ავტობი- რგობიული უასლი მიუძღვება, ამის დაჯერებაც კი ძალია... ას არა მცოლოდ ერთი ლი- საული ქართვალის, არამარტინი საკართველოს თავდადასავალია“ – ფიგურის ფიგურის გადა- ზადების მიუძღვების დათო ტურაშვილი.

უნივერსიტეტის ნაცვლად მასწავლებლად სკოლაში

ციმბირიძან დაბრუნების მესამე თუ მეოთხე დღეს წერი- ლი მიღწეულ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექ- ტორს, ნიკო კეცხოველს. ვწერდა: „თქვენი ნაწილი მინდა, გათხოვთ მიმილოთ და როდის“. ნიკო კეცხოველმა მიავე დღეს შემატყობინა: „მოხარული ვარ თქვენი დაბრუნებით. როცა გნებავთ, მობრძანდით“. მე ვამჯობინე არდაყოვნება საქმისა და მეორე დღესვე, დილის 9 საათზე, წარმოსადგენია როგორი დელვით, მივედი ჩემს ალმა მატერში. არ იყო ადვილი – მხარე ტკილია ქედული ჩემი გული და ტვირი თითქოს ერთმანეთს ეჯიბრებითი, ვინ უფრო ღრმა ამბობდოთ“.

მდივანმა ჩემმა უნივერსიტეტში მისვლა უმაღლ რექტორს შეატყობინა. მასთან თურმე თანამშრომელი ყოფილიყო, რომელიც კაბინეტიდან უმაღლ გამოიყიდა. მდივანმაც თავაზიანად მითხრა: „მობრძანდითონ“.

კაბინეტში ნიკო კეცხოველი მარტო იყო. ის გახარებული, ალერსინი შემომეგება. მიმწვია, დამსკა, თვითონაც თანაგ- რძნობით მომიჯდა. მცირე საუბრის შემდეგ ნიკო კეცხოველს უვთხარი: მოვისადე დაუმსახურებელი სასჯელი. ახლა მუშა- ობა უნდა დავიწყო. მინდა, თუ შეიძლება, აქვე, სადაც მისწავ- ლია და სადაც 20 წელინად შეტეს ვასანავლიდი, ვფიქრობ, სინდისიერად და არა უსარგებლოდ, განვაგრძი დაუმსახუ- რებლად შეწყვეტილი მუშავია. მასილისი მოვერდე- მეოქტე.

ნიკო კეცხოველმა მითხრა: ახლა შეუ სასაწარი წელია, თევზე უნივერსიტეტში მოწყობა, თუმცა ძრელია, მაგრამ შე- საძლებელია. ამის გაკეთება, მოგეხსენებათ ზემდგომი ორგა- ნოების გარეშე არ შემიძლია. დღეს ან ხვალ შევდებ მათთან ამის შესახებ მილაპარაკებას და დაუყოვნებლივ შეგატყობი- ნებოთ. მართლაც, კეცხოველმა მოწყობა დღესვე შემატყობინა, რომ ის უკე მოელაპარაკა ცენტრალური კომიტეტის აგიტა- ციისა და პროპაგანდის განყოფილების ცეკვას მდივანს პეტრე შეარჩეოს. რამდენიმე დღი და წავიდა ბაქოში. იქიდან რომ დაბრუნდა, გავიდა კიდევ ერთი კვირა. პროფესორ კორნელი კეცხოველის მისი ქვესილის პანაშედზე შევხვდი, იქ მან მითხრა: „ამ დღებში ვი- ყვით თქვენ შესახებ პეტრე შარიასთან. სანამ შარიასთან შევი- დოდი, მოვინახულ მისი თანაშემები – გიორგი ჯიბლაძე და სერგი ჭილაძა. ჯერ მათ მოველაპარაკე, ხომ იციო, ეგენი აშ- ზადებენ და წყვეტენ ამგვარ საკითხებს. მერე პეტრე შარიას- თან ვიყავი, ვუთხარი: „ინსტიტუტისათვის ხომ იქნება დასაშ- ვები ან ინსტიტუტის ხომ არ ავნებს, რომ პროფესორი მიხეილ ზანდული ინსტიტუტი ვამჟალია?“ მან მიპასუხა: „შეიყვა- ნიო შტატში, ახლა რომ ადგენონ“, მე ვფიქრობ, – განვაგრძი პროფესორი კეცხოველი კორნელი კეცხოველი, მე შემომარტინობაში მიიჩნევ ჩემს სამეცნიერო ხაზის გამოყენე-

ბას. ცოტა კიდევ მოვიცადოთო.

ამ ცოტა-ცოტა მოცდაში სასწავლო წელინადი დამთავრ- და, მე, როგორც ბინაზე დაპატიმრებული, ვზვარ სახლში, სამსახურში მოწყობის გაურკვეველი იმედით, უსაქმოდ, უფლებულ. უკე უნდა დაინტენს ახალი სასწავლო წელი. ნიკო კეცხოველი, მიუხედავად ჩემდამი დიდი თანაგრძნობისა, რო- გორც ჩანდა, კანდიდ ჩარკვალის განერაგულებას უცდიდა.

გადავწყიდულ დამოუკედებლად მემკიდება. მივმართე გა- ნაბრძობის მინისტრს, პროცესორ კუტარაძეს, რათა ა. პუშკინის სახელმისის თბილისის სახელმწიფო ინსტიტუტ- ში მოვიწყებ. ეს იყო 1947 წლის 22 აგვისტოს. პროფესორმა ვიქტორ კუპრაძემ მითხრა: მე თქვენ ძალიან მჭირდებით სწო- რედ პუშკინის სახელმისის პედაგოგიური ინსტიტუტისთვის. ხალ მივიდივარ ქალაქ კევჭი. იქ რამდენიმე დღე მომიგვიან- დება, ჩამოვალ და ამ საქმეს მოვაგვარებო. პროფესორ ვიქ- ტორ კუპრაძეს კევჭი მოუგვიანდა.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის რუსთაველის სა- ხელობის ლიტერატურული ინსტიტუტის შტატი იგსებოდა. ნიკო კეცხოველმა ჩემი თანაგრძნებით უთხრა ინსტიტუტის დირექტორს, კირნელი კეცხოველის კუტირი, რომ ჩემ შესახებ კანდიდ ჩარკვალის აზრი გამოიყენებული ყველიერ შეცნერული წაზრდაში და არა უსარგებლოდ, განვაგრძი დაუმსახუ- რებლად შეწყვეტილი მუშავია. მასილისი მოვერდე- მეოქტე.

ნიკო კეცხოველმა მითხრა: ახლა შეუ სასაწარი წელია,

არ მომენტია კორნელი კეცხოველის არც ინფორმაცია და არც გადმოცემა. ვიგრძენი კორნელი კეცხოველის არ უნდოდა მე რუსთაველის სახელმისის ინსტიტუტში მეტეშავა. ამიტომ არ შეპქონდა ჩემი გვარი ინსტიტუტში. აგვიანებდა.

სეტემბრის 15 დადგა. ავდექტი და მივმართე ისევ უკვე დაბრუნებულ განათლების მინისტრს, ვიქტორ კუპრაძეს, ვეოთხე, როგორი იქნება ჩემი მდგომარეობა-მეტქი. მნ მითხ- რა: „სანამ კივევდან დაგრძნელდოდი, პუშკინის ინსტიტუ- ტის შტატში შევსებული დამხვდა. ჯერჯერობით შემიძლა შე- მოგთავაზოთ სასწავლებლობა სასწავლებლობის თა- ნამდებობა“. მე, რა თქმა უნდა, უკმაყოფილო დაგრძი და ვარ ტკირ კუპრაძეს ვუთხარი: „მე პედაგოგი ვარ და ჩემთვის არც საშუალო სკოლაში მასწავლებლობა დამცირება. საშუალო სკოლაში მასწავლებლობა მხოლოდ ისედაც შევიწროვებულ ჯიბეს ავინორება. ჩემი ხელობა მასწავლებლობა – შეგნებუ- ლი, პატიოსან ახალი კადრების აღზრდა“.

პროფესორ ვიქტორ კუპრაძეს გაუკირდა ჩემი ასეთი იოლი დათანხმება. ალბათ ელოდა, რომ აურზაურს ავტებდი, შეუ- რაცხოფად მივიჩნევდი ასეთს „დაკვეთებას“. ვინ იცის, იქნე- ბა მასში ჩემდამი თანაგრძნობაც ალიდრა!.. ხელი ლილაქს და- ჭირა, თანამშრომელი გამოიძახა და დავალა – გამომისახოს ჩემი ბინის მახალობლად სასწავლებლი, რომელიც შეგზაუ- დები. თანამშრომლის შეკითხვაზე, – რა საგანში? მინისტრმა ნერგულად უასასხა: „ქართული ენა და ლიტერატურა, რუსუ- ლი ენა და ლიტერატურა, ისტორია, უცხო ენები, პედაგოგიკა, ფიქილოგია“. წამოვედი სახლში ერთგვარი გულისტკივი- ლით: ხელისულებას აღარ ვჭირდება. ჩემი მდგომარეობის შეფასებისთვის მომავინდა ა. ს. პუშკინის სიტყვები „Евгений Онегин“-იდან: „Для бедной Тани все были жребии равны“.

მეორ დღესვე მახლობელი საშუალო სკოლიდან მომივი- და ბარათი-მოწვევა. გადავედი იქ, თავისუფალი აღმოჩენის შტატი იგსებოდა. ნერგულად უასასხა: „ქართული ენა და ლიტერატურა, რუსუ- ლი ენა და ლიტერატურა, ისტორია, უცხო ენები, პედაგოგიკა, ფიქილოგია“. წამოვედი სახლში ერთგვარი გულისტკივი- ლით: ხელისულებას აღარ ვჭირდები. ჩემი მდგომარეობის შეფასებისთვის მომავინდა ა. ს. პუშკინის სიტყვები „Евгений Онегин“-იდან: „Для бедной Тани все были жребии равны“.

მეორ დღესვე მახლობელი საშუალო სკოლიდან მომივი-

2018 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩატარების განრიგი:

2-3 ივლისი (პირველი და მეორე სესია) – ქართული ენა და ლიტერატურა;

5-6 ივლისი (პირველი და მეორე სესია) – ზოგადი უნარები;

9-10 ივლისი (პირველი და მეორე სესია) – ინგლისური ენა;

9 ივლისი (პირველი სესია) – რუსული ენა;

10 ივლისი (მეორე სესია) – ფრანგული ენა;

10 ივლისი (პირველი სესია) – გერმანული ენა;

13 ივლისი (მეორე სესია) – მათემატიკა;

16 ივლისი (პირველი და მეორე სესია) – გეოგრაფია;

17 ივლისი (პირველი და მეორე სესია) – ისტორია;

19 ივლისი (პირველი სესია) – ლიტერატურა;

20 ივლისი (პეტერე სესია) – ბიოლოგია;

24 ივლისი (პირველი

**მოსწავლეზე ორიენტირებული მიღმომები ზუსტი და
სპეციალისტურალი გაცნიერებების საწავლებისა**

CPA ፳፻፲፭

„ათასწლეულის გამონვევის ფონდი – საქართველოს“ მას-
წავლებელთა და სკოლის დირექტორთა პროფესიული განვი-
თარების პროექტის ფარგლებში, რომელსაც მასწავლებელთა
პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი ახორციელებს,
9 ივნისს, გაიმართა მასწავლებელთა კონფერენცია – „მოსწავ-
ლეზე ორიენტირებული მიდგომები ზუსტი და საბუნებისმეტყ-
ველო მეცნიერებების სწავლებისას“, რომელსაც 200-ზე მეტი
მასწავლებელი, 50-ზე მეტი ქართველი და უცხოელი განათლე-
ბის ექსპერტი დაესწრო. კონფერენცია დამტკიცირდა შესაძლებ-
ლობა გახდა სწავლებისა და თანამშრომლობის საუკეთესო
პრაქტიკის გამოსავლენად, არსებული სიახლეების, თანამედ-
როვა მიღებისა და რესურსების გასაჭირობად.

კიდერება, სკოლის დირექტორების ღიადერებად ჩამოყალიბება.
შეაღებულ შედეგებზე დაყრდნობით და პროექტის მონაბი-
ლეების შეფასებების გათვალისწინებით, შევვიძლია განვაცხა-
დოთ, რომ პროექტის განხორციელება ნარმატებით მიმდინა-
რეობს, რაც მყარ საფუძველს ქმნის საბოლოო მიზნების მისაღ-
ნევად მინდა, ნარმატება ვუსურვო პროექტის განმახორციე-
ლებელ ჯგუფს და მადლობა გადავუხადო ჩვენს პარტნიორებს
– ათასნლეულის გამოწვევის კორპორაციასა და „ათასნლეუ-
ლის გამოწვევის ფონდ-საქართველოს“ პარტნიორებისა და ნა-
ყოფიერი თანამშრომლობისათვის.“ – განვაცხადა მასნავლე-
ბელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის დი-
რექტორმა, გიორგი მაჩაბელმა.

მასნაცელებლთა და სკოლის დირექტორთა პროფესიული განვითარების პროექტის მენეჯერმა, **ირინა აბულაძე** განაცხადა, რომ კონფერენციის ჩატარება ჯერ კიდევ პროექტის დაწყებისას დაიგეგმა, რადგან „ამით გვინდოვა დამატებითი შესაძლებლობა გამოგვეყენებინა სწავლებისა და თანამშრომლობის საუკეთესო პრაქტიკის გამოსავლენად, არსებული სიახლეების, თანამედროვე მიდგომებისა და რესურსების გასაცნობად. 2018 წელი იმიტომ შევარჩიეთ, რომ ამ დროისთვის პროექტი პირველ და მყისიერ შედეგებს იმჟის. მასნაცელებლთა პირველ ნაკადს უკვე სრულად აქვს გავლილი მომზადების ერთნაირი კურსი და ახლა საკლასო დონეზე განხორციელების ეტაპზეა. მეორე ნაკადი კი ზაფხულში დაასრულებს მომზადებას.“

მისივე შეფასებით, ზუსტი და საბუნებდსმეტყველო მეცნიერებების მნიშვნელობა უდიდესია ქვეყნის სუვერენიტეტის მომავლის შესაქმნელად და ამიტუთ „მასწავლებელთა და სკოლის დირექტორთა პროფესიული განვითარების პროექტი“ დროული ინვესტიციაა საქართველოს ნინაშვილის არსებული გამოწვევების დასაძლებელი.

ცხადისა, მოლოდობ ფორმულების ამოხსნით მას ვერ დავაიხტე-
რესებთ. – განაცხადა ორინა აპულაძემ.

განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილემ, **ლია**
გიგაურამი, ისაურა მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების
მიღებიმებზე, რომელიც თანამშროოვე განათლების სასუტების
საფუძვლითა და, ამავდროულად, ჩვენი მასწავლებლებისთვის
ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევა. თუმცა, მისი აზრით,
ზოგადი განათლების სისტემის მიმართ მუდმივი პრეტენზიე-
ბის მოუხედავად, არ შეიძლება ამ პრეტენზიების ყველა მასწავლ-
ებელზე განვრცობა, რადგან კონფერენციაზე წარმოდგენი-
ლი პედაგოგთა კორპუსი და კიდევ ათასობით მასწავლებელი
სკოლებში ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ იყენებნ გა-
მორჩეულები, განსაკუთრებულები, წარმტკბულები და სწო-
რებ მათზე დასა დღის განათლების სისტემა.

ლეგისა და პედაგოგების დამსახურებაა.
ამავე დროს, არ შემიძლია არ გავიზიარო *STEM* მიმართულებით ის გამოწვევები, რომელიც დღეს რეალურად გვაქვს, რადგან კარგად ვიცნობ პრიობლემებს საბუნების მეტყველო, საინინირო თუ მათემატიკის საგნების მიმართულებით. კარგად ვიცი, სად გვაქვს ისეთი პრიობლემები, რომლებსაც სახელმწიფოს მხრიდან სტირდება მსარდაჭრა. “
მინისატრის მოადამიონის თმითი, განათლების პოლიტიკა და-

մօնսկրոն մազգային տյշու, ցանալութեան քաղաքացիուց գա-
յուշնեցն լու մօնսնազլեան շը որոյենթուրեցն լու և սնազլեան շը դա,
րաց սնբա პարագոյն պայմանագ մոցաբացն ու մօնսնազլեան շը որոյեն-
թուրեցն լու սնազլեան ցանութեան մալալ պարոցյա սօնա լու թմա
մոնութեաց ք, զուգը և մասնազլեան լու շը որոյենթուրեցն լու. „Ռուբա
ս սնէ տրեմա մօնսնազլեան շը որոյենթուրեցն լու, ասեց շեմա եցազար,

მთელი სისტემა და სახელმწიფო პოლიტიკა გამაღდებულებას და პასუხიმგებლობას საკუთარ თავზე იღებს, რომ ყველა მოსწავლეს მისი საჭიროების შესაბამისი საგანმანათლებლო პროცესი შესთავაზოს. თან ეს პროცესი უნდა იყოს ინტერაქტული და სასწავლო პროცესის ცენტრში მოსწავლე უნდა აღმოჩნდეს ისე, რომ ამავდროულად, მასწავლებლის პრესტიუჯი შევინარჩუნოთ და ის მხოლოდ ფასილიტატორად კი არა, ამ პროცესის ლიდერად იქცეს. ეს ძალიან როგორია, მით უმეტეს, როცა გვინდა პროექტზე დაფუძნებული, პრობლემაზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესი, რომელიც, ყოველდღიურად, მოსწავლეს აღმოჩნის სიხარულს მიანიჭებს. ძალიან მარტივია ეს სიხარული STEM მიმართულების საგნებში განაცდევინო, მაგრამ ამ სიმარტივეს მასწავლებლის მხრიდან დიდი ძალისხმევა, მომზადება, დაფიქრება და საუკეთესო სტრატეგიების შერჩევა სჭირდება. ამავდროულად, ეს პროცესები მოსწავლისთვის უნდა იყოს მაქსიმალურად პოზიტიური გარემოს შექმნელი და მოტივაციის მიმცემი, უნდა უზრუნველყოფდეს მოსწავლის უსაფრთხოებას და ემოციურ მზაობას. ამითომ ყველა იმ მასწავლებელს, ვინც დღეს კონფერენციაში მონაწილეობს, ყველას, ვინც გადაწყვიტა, რომ სწორედ საბუნებისმეტყველო საგნების მიმართულებით მოსწავლეზე ირიენტირებული სასწავლო პროცესის ყველა გამოწვევის იდენტიფიკაცია მოახდინოს და იმუშაოს მოსწავლის ნარმატებისათვის, ყველას, ვინც გადაწყვიტა, რომ აქვს საუკეთესო პრაქტიკა და შეუძლია კოლეგებს გაუზიაროს, ამავდროულად, საერთაშორისო გამოცდილება მიიღოს, არ შემიღლია ქედი არ მოვუხარო და მაღლობა არ გადაწყვიტა. — განცხადა ლია გიგაურმა.

შეორუ მისართულებაც, რომელზეც მარიამ ჯაშმა ისაუბრა, საკადრო რესურსს უკავშირდებოდა – როგორ გავაჩინოთ მეტი აღჭურვილობა სანაფიორმცი და ინოვაციური ტექნოლოგიების გამოყენებით. „რეალურად, დღეს არსებული ციფრული სამყარო განსხვავებულ მიღობებს მოითხოვს. ძალიან ბევრი ქვეყნის გამოცდილებაზე დაყრდნობით, მთელი რიგი პარობირებული პროგრამები არსებობს, რომელიც ძალიან მარტივად აწვდის მოსწავლეებს ისეთ რიტუალ საგნებას, როგორიც საბუნებისმეტყველო საგნებას. უნდა ვეცადოთ, ხელი შევუწყოთ როგორც საერთაშორისო პროგრამების გავრცელებას, ასევე ქართველი მეცნიერების პარატიკის დანერგვასა და პოპულარიზებას, იმ მეცნიერების, რომლებმაც უკვე დაგარივეს არაერთი საინტერესო პილოტური პროექტი. მიღებისას ექსპოს და კონკურსის გამარჯვებული გახლავთ ერთ-ერთი ჩვენი გამორჩეული პროფესიონი, მეცნიერი დავით სონილუბაშვილი, რომლის მოსწავლეობი, უაზლოს პერიოდში, ცერნის ენცვევან. თუკი არ გინახავთ იმ ვირტუალური ლაპარკორების მდგრადა, რომელიც დაგითმა შექმნა, სასიამოგნოდ გაკვირვებული დარჩებით, თუკი ენცველით თბილისის ტექნიკურ უზრუნველისტებს ან თავად მოინცვეთ მას სკოლაში. ამ მიმართულებებით, თუკი რამე რეგულაციის გამარტივება შეიძლება იმისთვის, რომ მეტი საკადრო თუ ტექნიკური ბაზის შესაძლებლობები გაჩნდეს სკოლებში, მე მზად ვარ მხარდაჭერისთვის.“ – განაცხადა მარიამ ჯაშმა.

კონფერენციის მონაცენილებს, ერთი დღის განმავლობაში, შესაძლებლობა ჰქონდათ, სხვადასხვა ფორმატში დაგეგმილი აქტივობებით მიეღოთ პროფესიული განვითარების შესაძლებლობა. კონფერენციის ფორმატი პლენარულ სესიის ითავლის სინებდა, რომელსაც ერთ მთავარ კითხვაზე პასუხის გაცემა აერთიანებდა – რა უწყობს ხელს მოსწავლის პოლისტურ, მთლიან პიროვნებად განვითარებას? მასნავლებლებმა, განათლების ექსპერტებთან ერთად, იმსჯელეს პოლისტური განვითარების ხელშემწყობ სასაწავლო გარემოზე, ტექნოლოგიების როლზე სხავლა-სწავლების პროცესში და ინიციატურ სწავლებაზე თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით. იმსჯელეს, თუ როგორ გაზარდონ მოსწავლეებში მოტივაცია ზუსტი და საბუნებისმეტყველო საგრძნების სწავლებისადმი, როგორ შეკვალონ მასნავლებ

პირველი საერთაშორისო კოდეტარაცია

ლებმა მიდგომები, რათა გაკეთილი მოსწავლეზე მეტად ორიენტირებული, ინტერაქტიული და დინამიური გახადონ.

არაფორმალურ გარემოში პედაგოგებმა კონფერენციის მონაცილეებს თავიანთი საუკეთესო პრაქტიკა პოსტერ პრეზენტაციის ფორმატში წარუდგინეს. ასევე, მოეწყო საქართველოში არსებული ინოვაციური სასწავლო რესურსის გამოფენაც. STEM EXPO ორი ნაცილისგან შედგებოდა – პოსტერების პრეზენტაცია და რესურსების გამოფენა. მასწავლებლებმა, აუდიტორიასთან მჭიდრო კონტაქტში, წარადგინეს თავიანთი პრაქტიკა და დაინტერესული ადამიანების კითხვებსაც უპასუხეს.

STEM EXPO-ს ფარგლებში თანამედროვე საკომუნიკაციო-ტექნოლოგიური სასწავლო რესურსების გამოფენაც გაიმართა, რომელშიც ჩართულები იყვნენ როგორც ადგილობრივი, ისე საერთაშორისო სპეციალისტები. დატვირთული კონფერენცია ის დღეს, აქტიური სწავლების მიზნიდეველობის დემონსტრირებისთვის, პროექტის საგნობრივო სპეციალისტებმა ვორქშოფები ჩატარეს.

ტოლია გვასალია, სენაკის წმინდა ალექსი შუშანიას სახელმ-ბის მართლმადიდებლური სკოლა-გიმნაზიის მასნაცლებელი, კონფერენციაზე ერთ-ერთი პოსტერ პრეზენტაციის მონაცილე იყო და საზოგადოებას კიდევ ერთხელ წარუდგინა ხელსაწყო, რომელმაც მის მოსწავლებს, 2017 წელს, საერთაშორისო კონ-კურსში პირველობა მოუტანა და ისინი ნასაში უკვე ორჯერ იმ-ყოფებოდნენ. მათ მიერ გამოგონებული „შეტყობინების სისტე-მა მეწყერსაშიში ზონებისათვის“ უკვე დამზადებულია და მუდ-მივ მონიტორინგს ახორციელებენ მეწყერსაშიშ ზონებში. კონ-ფერენციაზე ტოლია გვასალიამ სწორედ ეს ხელსაწყო წარად-გინა, ორ მოსწავლესთან ერთად. „პირველ რიგში, უყრადღებას STEM სწავლების აუცილებლობაზე გავამახვილებ და გეტუვით, რომ ეს აუცილებლობა იქიდაა გამომდინარე წარმომადვა, რომ

სამყარო მომავალი ტექნოლოგებისაა და მიუხედავად იმისა, გვაქვს თუ არა ამის სურვილი, მსოფლიო მიდგომები ისე შეიც-ვლება, რომ გარკვეული სპეციალობების გაქრობის აუცილებლობის საკითხიც კი დადგება. აქედან გამომდინარე, ჩვენი მიზანია, გვყვავდეს უფრო მტერი მოსწავლე, რომელიც STEM სპეცი-ალობით იქნება დაინტერესებული, რადგან სწორედ ამ მიმარ-თულობების სპეციალისტები იქნებიან მეტად საჭირო, ისინი, კინც რამე ახალს ქმნიან. STEM კი სწორედ ის მიმართულებაა, რომელიც ასეთ კადრებს აძიშვილებს. “— გვითხრა მან.

ნიუტონის თავისუფალი სკოლის ქიმიის მასწავლებელმა, **შორენა სამაკავშირმა**, რომელიც კონფერენციას მსმენელის სტატუსით ესწრებოდა, ჩვენთან საუბრისას ერთგვარად შეაჯამა მიღებიუმის პროექტის ფარგლებში განხორციელებული ტრენინგება, რომელიც STEM მიმრთულების მასწავლებლებისა ვის ხორციელდება. მისი აზრით, სწავლების პროცესში ძალიან მნიშვნელოვანია, ერთი მხრივ, რას ვასწავლით მოსწავლეს და, მეორე მხრივ, როგორ ვასწავლით. „რას ვასწავლით, ეს უფრო მეტად აკადემიური ნაწილია და შეიძლება დღევანდელი მდგრადებელი ითქვას, რომ ამის პრობლემა ნაკლებად გვაქვს. ამზრომ, მეტი მუშაობა იმაზე გვჭირდება, თუ როგორ ვასწავლით მიღებიუმის პროექტის ფარგლებში, ძალიან ბევრი სამუშაო შესრულდა იმისთვის, როგორ გავხადოთ სასწავლო პროცესის მოსწავლისთვის უფრო საინტერესო, როგორ გავზარდოთ მისი მოტივაცია, რა აქტივობები დავგვეგმოთ, რომ გაიზარდოს ბავშვების ჩართულობა და ინტერესი ისე, რომ მოსწავლეები მაღალ სააზროვნო უნარებზე გავიდნენ. ისინი არ უნდა იყვნენ მხოლოდ ცალკეული პროცესების შემსავლელები და სწავლება მხოლოდ დამასხვერების დონეზე არ უნდა ნარიმართოს. აუცილებელია, ის გაიზარდოს, როგორც შემოქმედი. ამისთვის კი კრიტიკული აზროვნების უნარი უნდა განვითაროთ და სკო-

ლამ რალაცის შექმნის სურვილი გაუჩინოს. მასნავლებელთა პროფესიული განვითარების პროექტის ფარგლებში, სწორედ სწავლების მეთოდების მიმართულებით შესრულდა ძალიან და-დი სამუშაო, რაც ჩვენთვის ფასეულია. თანამედროვე მოთხოვ-ნებიც ამ გამოწვევას აყენებს – როგორ გავხადოთ სწავლება ბაგჟეზე ორიენტირებული – პროექტზე და პრობლემაზე და-ფუძნებული სწავლებით მოსხავლე თავადვე მივიყვანოთ იქამ-დე, რომ ადმოაჩინოს რა არის მნიშვნელოვანი მის გარემომც-ველ სამყაროში, რისი შესწავლა ან გაუმჯობესება შეიძლება და როგორია მისი როლი ამ პროცესებში.

მიღენიუმის პრიექტის ფარგლებში განხორციელებულ
ტრენინგებში, საქართველოს მასშტაბით, ბევრი მასწავლებელი
იყო ჩართული. რამდენიმე მოძულის ფარგლებში მასწავლე-
ბელთა გადამზადება, მეთოდური მიმართულების გარდა, საგ-
ნობრივი კომპეტენციების თვალსაზრისითაც მოხდა, თუმცა
აქაც მეთოდიკა ნამყანი – როგორ ვასწავლოთ მოცემული
საგანი ისე, რომ გათვალისწინებული იყოს თანამედროვე სწავ-
ლების მეთოდები. სულ ოთხი მოძული განხორციელდა. ამის
გარდა, სიღრმისეულად და დეტალურად იყო განხილული კლა-
სის მართვის საკითხებიც, რამაც საშუალება მოგვცა, თანამედ-
როვე სწავლების მეთოდები გამოგვეყენებინა, დაგვენეროვა
სასწავლო პროცესში და დაკვირვებოდით შედეგებს უკვე რე-
ალურ საქალასო სიტუაციებში.

რაც შეეხება დღვევანდელ კონფერენციას, ჩართული არიან ის ნამყვანი მასნავლებლები, რომლებიც გამოირჩევიან თავი-ანთ სფეროში სნავლების თვალსაზრისით და მათი მოსწავლეებიც – მიღწეული შედევებით. ასეთი გამოცდილების გაზიარება და მეთოდური რჩევების მიღება ძალიან მნიშვნელოვანი იქნება თითოეული აქ მყოფი პედაგოგისთვის/მსმენელისთვის და მეცნიერებასთან ნარმოვადებენ.“

ქართველი მასნავლებები მონაცილებები
სიმინდი „United in Cultural Diversity“

მაკა ყიფიანი

2018 წლის 31 მაისიდან 3 ივნისის ჩათვლით, ჩეხეთის რესპუბლიკის დედაქალაქ პრაღაში, მიმდინარეობდა ევროპის მასწავლებლთა დამეგობრებისა და ურთიერთთანაბრძოლობისა პროგრამა – კონტაქტური სემინარი, თემაზე – „United in Cultural Diversity“, რომელშიც მონაწილეობდნენ ქართველი მასწავლებლები: თეონა ჯაფარიძე, მარიკა მაჭარაშვილი და ნანა დაბრუნდაშვილი.

სემინარის ფარგლებში, მასნაცვლებლები პირისპირ შეხვდენ ევროპულ კოლეგებს და ერთმანეთს გამოცდილება გაუზიარეს. სემინარის მსველობისას, საერთო ინტერესებიდან გამომდინარე, მათ პროექტის პარტნიორები უნდა ეწოვათ. დაგეგმილი იყო სხვადასხვა ტიპის ვორქშოფები. ოთხდღიანი სემინარის პირველი დღე eTwinning-ის პორტალისა და twinspace-ის გაცნობას დაეთმო, მეორე დღეს, პედაგოგებმა, პარტნიორებთან ერთად, სპორტულ იდეებზე იმუშავეს.

Съединението Мърсаамр даде го Европейският институт за образование и сътрудничество в Прага, чийто председател е професор Йозеф Гештальт. Възможността да участвам в тази конференция е била изключително интересна и полезна за мен като учител на английски език.

ალსანიშვარია, რომ სემინარზე, ქართველი მასწავლებლების ინიციატივით, დაიგეგმა პროექტი – „Virtual Travel“. ქართველ პედაგოგებს პარტნიორობას გაუწევენ ჩეხი, ლიტველი და ხორვატიელი კოლეგები. პროექტის მიზანია, მოსწავლეებმა სხვა ქვეყნის თანატოლებს გააცნონ საკუთარი ქვეყანა, ამოგზაურონ ვირტუალურად, რითაც გაიუმჯობესებრ საკომუნიკაციო და თანამშრომლობით უნარებს, კრიტიკულ აზროვნებას; გაიუმჯობესებრ ინგლისური ენის ცოდნის დონესაც, კინაიდან მათ ვიდეოკონფერენციებში მონაბილება მოუწევთ.

სემინარის ფარგლებში დაგეგმილ თითოეულ აქტივობაში წარმატებით მონაწილეობდნენ ქართველი მასნავლებლები. ეს კავშირები, მათ ახალი საერთაშორისო პროექტების დაგეგმვა-ში დაეხმარებათ.

თეონა ჯაფარიძე, ონის საჯარო სკოლის ხელოვნების მას-ნაცოლებელი: „სემინარის მასპინძლებმა გულთბილი დახვედრა მოვიტენებს ეკრანის სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩასულ პედაგო-გებს. გავეცანით eTwinning-ის პორტალსა და twinspace-ს. ურ-თიერთგასაცნობად სემინარის მონაცილეები ბერივებზე გამო-სახული სიმბოლოების მიხედვით დავკვლულდით. პირველი აქ-ტივობის მიხედვით, ფლიპჩარტზე უნდა გამოვვესახა ის, რაც გაერთიანებდა. აქტივობა ხალისით და საინტერესოდ განვი-თარდა, რაც მთავარია, ჯგუფის წერებს შორის კეთილგანწყო-ბით დამტკიცებულება ჩამოაყობა.

რუმენტები გაგვაცნეს

სემინარის მესამე დღე ევროპის უძველესი ქალაქის, პარაისი დათვალიერებას დაეთმო. გავისუირნეთ მდინარე ვლტავაზე შემთხვევავი იყო ღამის პრაღის ულამაზესი ხედები. მეოთხე დღეს ჯავუფება ნარკადგინეთ პროექტის გვემბი, რომელთაც დიდი მოხოტება დაისახურეს. მართლაც სახტერესო და მრავალფეროვანი პროექტები დაიგვეგმა, მათ შორისაა ჩემი ჯავუფის პროექტი – „4 seasons – 3 reasons – 2 gether – 1 year“, რომელიც გულისხმობს ქართული, იტალიური, პორტუგალიური, ბულგარიული, ჩეხური და გერმანული კულტურების მრავალფეროვების წარმოჩენას.

რა თქმა უნდა, კონტაქტური სემინარი გაცილებით ეფექტურია, ვიდრე ვირტუალური ურთიერთობები. ეს საუკეთესო შემთხვევაა, როდესაც უშუალოდ ეცნობი უცხოულ კოლეგასა და პროექტში მონაბილუ პარტნიორებს. პირადად ჩემთვის, ეს საუკეთესო საშუალება იყო უცხო ენის პრაქტიკის გაუმჯობესებისთვისაც. მაღლობა eTwinning-ის ქართველ და უცხოულ ხელმძღვანელებს, ორგანიზებულად დაგევმილი და განხორციელებული სემინარისთვის.“

ნანა დაბრუნდაშვილი, ხატურის პირველი საჯარო სკოლის
მათემატიკის მასნავლებელი, eTwinningPlus-ის პროგრამის
ფრენერი და ამბასადორი: „სემინარში მონაბილეობის უფლება
მასნავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის
მიერ პროგრამა eTwinningPlus-ის ფარგლებში გამოცხადებული
პროექტების კონკურსის წარმატებით გავლის შედეგად მოვი-
პოვე, მაღლობა მინდა გადაუხადო მასნავლებლის სახლის
ხელმძღვანელობას და პროგრამის კოორდინატორს, **ხატია
მატევას**, რომელიც კონკურსების საშუალებით უზრუნველ-
ყოფს ქართველი მასნავლებლების აქტივურ ჩართვას სხვადასხ-
ვა ქვეყანაში ჩატარებულ eTwinning კონტაქტურ სემინარებსა-
თუ კონფერენციებში.

სემინარში გორანიტულობდი, როგორც eTwinningPlus-ის ამბა-
სადორი, რაც მეტ პასუხისმგებლობას მაკისრებდა. პრაღაში
ჩატარებული კონფერენციური სემინარი საქმიანი და ნაყოფიერი
იყო. სემინარის ერთ-ერთ საკონკურსო აქტივობაში ჩემმა გუნ-
და გაიმარჯვა და გუნდის ყველა წევრი ფასიანი საჩუქრებით.
დაგვაჯილდოვეს, რაც სასიამოვნო იყო თითოეული ჩევნგანის-
თვის. ყოველ მონაცილეს ნარდგენილი გვქონდა ჩევნ-ჩევნი

პროექტების გეგმები, ჯგუფებში გადანაწილების შემდეგ ჯგუფის ნევროპამა (საქართველო, ჩეხეთი, ლიტვა, ბორვატია) გეგმები ერთანანერთან შევაკერძოთ და დავვგებმოთ საერთო პროექტი – „Virtual Travel”, რომლის განხორცილებას ჩვენს საკლასო თახებში, მოსწავლეებთან დაბრუნების შემდეგ დაიზინებთ.

აღსანიშნავია, რომ წლევანდელი წელი eTwinning საზოგადოებაში „კულტურული მეცნიერებების წლადა“ გამოცხადებული. ჩვენი პროექტის „Virtual Travel“ ფარგლებში, ვგვეგმავთ ჩვენ-ჩვენი მოსწავლების მიერ თავანთი ქეყნების კულტურის სხვადასხვა კუთხით შესწავლას, საუკეთესოდ წარმოქნას და უცხოელი თანატოლებისათვის გაცნობას, ასევე განხილვა-შეფასებას საგნობრივია, კერძოდ, მათემატიკური თვალსაზრისითაც, ვგვეგმავთ კოტულურ ტურებს ერთმანეთის ქვეყნებში, სკაიპ გაკვეთილებს და ონლაინ ღონისძიებებს, ასევე, სხვადასხვა ტექნოლოგიური ინსტრუმენტის გამოყენებით, სასწავლო რესურსების შექმნას და eTwinning პორტალზე და ბლოგზე განთავსებას. პროექტის ფარგლებში დაგვემძლო აქტივობებით მოსწავლეები არა მხოლოდ აკადემიური ცოდნის ღონის ამაღლებას შეძლებენ, არამედ მუშაობის პროცესში გაიმუშაობეს სენსი ისეთ მნიშვნელოვან უნარ-ჩვეებს, როგორიცაა: ურთიერთანაბმრომლობა, ტექნოლოგიების გამოყენება, კრიტიკული აზროვნება, ტოლერანტობა; მოსწავლეები ამაღლებენ მათემატიკის და საკომუნიკაციო ენის - ინგლისურის - ცოდნის დონეს.

eTwinning მასნავლებლების პირისპირ შეხვედრა იმ თვალსაზრისითაც მნიშვნელოვანია, რომ ამ შეხვედრებზე განვხილეთ ყველა ის რისკით თუ პრობლემა, რაც შესაძლოა პროექტის განხორციელებისას ნარმონიშვას. სემინარის ფარგლებში, ერთმანეთს საუკარი პრაქტიკული გამოცდილება გაცემისას. აღსანიშნავია სემინარში მონაწილე მასნავლებლების ძალიან გულთბილი და მეგობრული დამოკიდებულება ერთმანეთის მიმართ და საქმისადმი ერთგულება, რაც მთელი სემინარის განმავლობაში,

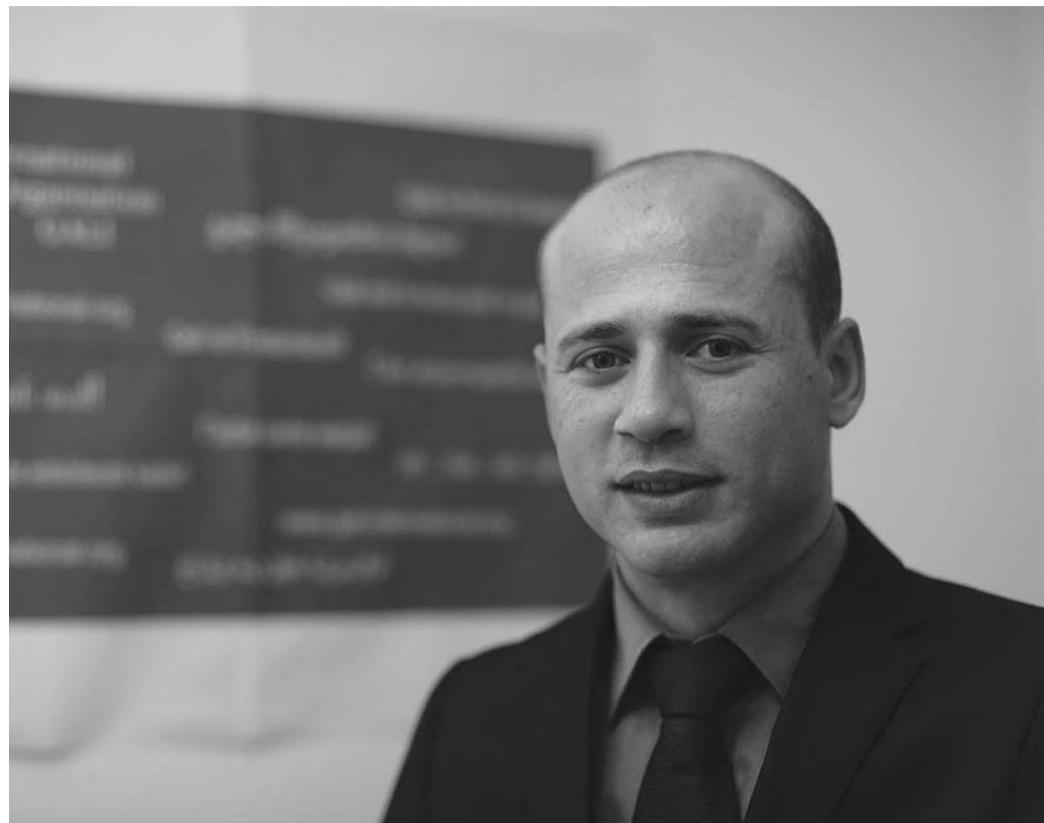
კუელა მონანილის აქტიურ ჩართულობაში გამოიხატებოდა. სამშობლოში ემოციებით და შთაბეჭდილებით სავსე და პრუნდი, როგორც ჩვენ მიერ განხორციელებული მრავალფეროვანი საქმიანობის კუთხით, ასევე ამ ულამაზესი ქვეყნის დედაქალაქის ნახვით. დაწმუნებული ვარ, მომავალი სასწავლო წელი, პროექტის მონანილე თითოეულ ნეკროს, საინტერესო იდეებისა თუ აქტივობების განხორციელებით, ძალიან დატვირთული გვექნება. ეს კი დადებითად აისახება ჩემი მოსწავლეების აკადემიური თუ კულტურული დონის ამაღლებაზე. ჩვენი პროექტის განხორციელება მათთვის ეკრანულ ღირებულებებთან ზიარებისთვის კიდევ ერთი ნინგადადგმული ნაბიჯი იქნება.“

ერთვალი სტატუსი უცხოათხო

რაც გენტვის
მნიშვნელოვანი
და ძვირფასია,
იმისთვის ბოლომდე
უნდა დაიხსრო

ରୂପକିଳିରେ ତୁ ମୁହାରିବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

- რობერტ, მოსწავლეობის პერიოდი გამოშეი გაატარე. როგორ გახსნენდება ბაგშობა, სკოლა, მასწავლებლები... განსაზღვრა თუ არა სკოლაში შეინ პროფესიონალურ მომავალი?

– მოსნაცლების პერიოდი ნაწილობრივ გალიში გავაკარეთ – მოსნაცლების დამთავრების შემდეგ, ოჯახთან ერთად, მშობლიური გარემოს დატოვება მომინია. მას შემდეგ, რაც გალში კითარება შედარებით სტაბილური გახდა, ისევ დატოვუნდით სოფელში – ზემო ბარლებში. ჩვენი სკოლის შენობა უკვე ჩვენთვის ხელმისაწვდომი აღარ იყო (რადგან რუსი მშვიდობისაზყოფელების ბაზა იყო განთავსებული). ადგილობრივების ძალისხმევით, სოფლის სააგადმყოფოს შენობა კეთილმოენყოდა და სასახლელო პროცესი იქ გაგრძელდა. მართალია, მომდევლი კითარება მაინც ვერ აღდგა (ბუნებრივია, ვერც აღდგებოდა), მაგრამ მოსახლეობაში შიში და დაძაბულობა არ იგრძნობოდა, თითქოსდა ისევ ჩვეულ რიტმს დაუბრუნდა (ცხოვრება, ისევ იმედიან და მომღიმარ სახეებს ვხედავდით. თუმცა, სამწუხაოდ, ეს კითარება, დიდხანს არ გაგრძელებულა. ე.ნ. „გალის მოვლენების“ შემდეგ, 1998 წელს, ისევ მოგვინია მშობლიური კუთხის დატოვება. მაშინ უკვე მეტვიდე კლასი დამთავრებული მქონდა. დევნილობაში ზუგდიდში მოგხვდით, ჩვენმა სკოლამაც დევნილობაში გააგრძელა ფუნქციონირება – ზუგდიდის მესამე საშუალო სკოლის შენობაში, მეორე ცელაში დაგვითმეს საკლასო ოთახები, სადაც გავაგრძელე სწავლა და დაკამთავრე სკოლა.

რაც შეეხება მოგონებებს, გამიჭირდება რომელიმე ერთი სიტყვით იმ განცდების გადმოცემა, რომელიც ბავშვობიდან მომყვება. ეს მაინც არაერთგვაროვან განცდებთანაა დაკავშირებული. უძმიმესი მოვლენებით დატვირთული პერიოდი-დან, რა თქმა უნდა, სირთულეებთან ერთად, მასხენდება, მართალია ცოტა, მაგრამ ლამაზად მოსაგონარი დაუვინაყარი წუთებიც, როგორც იტყვიან: „რაც არ გვლავს, გაძლიერებს!“

პროფესიული არჩევანი უფრო გვაინ, სკოლის დამთავრების შემდეგ გავაკეთე, ასე რომ, პირდაპირი გავლენა ჩემს გადაწყვეტილებაზე სკოლას არ მოუხდენია, თუმცა, იმ სივრცემ, რომელშიც ვიზრდებოდი და მინევდა ცხოვრება, ფაქტობრივად, განსაზღვრა ჩემი, როგორც პიროვნების, ჩამოყალიბება.

როცა ბავშვობაზე, სკოლაზე ვფიქრობ, პირველი სიტყვა, რაც ამ ყველაფრის აღსაწერად გონიერაში ამოტივტივდება, ეს არასტატაბილურობაა. მაგრამ მიუხედავად ყველაფრისა, ჩემი ცხოვრების ამ პერიოდს ვერ შევაფასებ, როგორც ნებატიურს. ალბათ, სწორედ ამ ვითარებაში ცხოვრებამ მასწავლა, რომ იმისთვის, რაც შენობის მნიშვნელოვანი და ძვირფასია, ბოლომდე უნდა დაიხარჯო; სწორედ ამ პერიოდმა დამანახა ადამიანური თავგანწირების უამრავი მაგალითი, იდეისთვის, ლირებულებებისთვის და ნათელი მომსახულისთვის თავგანწირული უამრავი ადამიანი, რამაც ბუნებრივია, ჩემზე უდიდესი გავლენა იქნია. არ შემიძლია არ გაიხსენო, სოფელში – ზემო ბარლებში დაბრუნებული ვხედავდ, თუ როგორ იღვნოდა ყველა (ჰყავდათ თუ არა სასკოლო ასაკის ბავშვები) ახალი სკოლის ასაწენებლად, რომ ჩვენთვის განვითარების საშუალება მოეცათ. ყველა ჩემს პედაგოგს დიდი სითბოთი ვიხსენებ, თითოეული მათგანის ამაგი მახსოვს, ყველას მიმართ უდიდეს მადლიერებას გამოიხატავ. არ შემიძლია განსაკუთრებით არ ალვნიშნო ჩემი ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, ქალბატონი მზევინარ გელანტია. ადამიანი, რომელმაც, განსაკუთრებით ომის შემდგომ, ფაქტობრივად, აღადგინა და შეინარჩუნა ზემო ბარლების სკოლა, უხელმძღვანელა მას დევნილობაში და მიუხედავად უფრო პერსპექტიული შემოთავაზებებისა, დარჩა იქ, მშობლიურ სკოლაში, სადაც დღემდე აგრძელებს მუშაობას. მან არა მარტო დევნილობაში შეგვინარჩუნა დევნილობამდელი მშობლიური სივრცე, არამედ შეგვაყვარა ქართული ენა, პოეზია, პროზა... შეიძლება გასაკირიც იყოს, მაგრამ სწორედ ასეთი ადამიანების წყალობით, გვერდში დგომითა, რომ მხოლოდ უარყოფითი ემოციებით არ ვიხსენებ იმ ნლებს.

— სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლას ფორთის უნივერსიტეტში, სამართალმცოდნების ფაკულტეტზე აგრძელებ... რა შეგიძლია გვითხრა ქართულ საუნივერსიტეტო განათლებაში?

— გამომდინარე იქიდან, რომ უკვე წლებია გერმანიაში ცხცოვრობ და პირდაპირი კავშირი საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემასთან არ მაქსს, გამიჭირდება შეკითხვაზე კვალიფიციური პასუხის გაცემა. თუმცა, გარკვეულ პროცესებს ვაკვირდები და რასაც ვხედავ, ის არის, რომ საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტონომიურობის ხარისხი სასარბილო არ არის. დუნებრივია, დღვევნდელი რეალობის შეფასებისას წარსულის დაწინებაც არ შეიძლება, თუმცა თავად დრო ქმნის განვითარების დინამიკაში გრძელებული შესწორებების შეტანის აუცილებლობას და ვფიქრობ, საამისოლო ვითარება უკვე მომწიფებულია. დროა, საგანმანათლებლო დაწესებულებებს, იქნება ეს სასკოლო თუ უმაღლესი განათლება, გადაეცეთ მეტი უჯლებამოსილება და ამით, რა თქმაუნდა, მეტი პასუხისმგებლობა დაეკისროთ.

— ამჟამად კილის უნივერსიტეტში სწავლობ. რა შეგიძლია გვიამბო სასწავლო პროგრამების, ლექციებისა და პროფესიონალური მასწავლებლების შესახებ?

- გერმანიაში სასწავლებლად წასულას ერთი კონკრეტული მიზეზი არ ჰქონია, ალბათ, მთლიანობაში, განვითარების პერსპექტივის ძიება იყო მიზეზიც და მიზანიც, უპირატესი, რა თქმა უნდა, განათლების ხარისხი. უპირველესი კომპონენტი, რომელსაც გამოყენები, თავისუფალ სივრცა, სადაც უფლებასთან ერთად პასუხიმგებლობაც ცალკეულ ინდივიდზე გადმოდის. მაგალითისთვის, როცა იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი სტუდენტებს კონკრეტულ თემას უსხისის, ის, უპირველესად, საკუთარ მეცნიერულ მოსაზრებას წარადგენს და არა სამინისტროს მიერ მონოდებული თემის შინაარსს, ხოლო მისი მეცნიერული მოსაზრების სისწორეს კიდარების სხვა სპეციალისტები (ამ მოსაზრების გაზიარებით ან ერიტყიკით) აკონტროლებენ. პროფესორი თვითონ განსაზღვრავს საგამოცდო შეკითხვებს, მათ რაოდენობას, წონადობას, რა თქმა უნდა, დანესტრული ჩარჩოების ფარგლებში.

ამავე კომპონენტის შეორება და არანაკლებ მნიშვნელოვანი ნაწილია სტუდენტების თავისუფლება. სტუდენტს, რომელიც ამა თუ იმ პროფესიას უუფლება, არ აქვს ნინასნარ განსაზღვრული ვადა, რომელიც დაასრულებს სასწავლო პროგრამით გათვალისწინებული მასალის შესწავლას. მას შეუძლია თავად განსაზღვროს, რა ვადებში, რა მოცულობით, რომელ საგნებს დაეუფლება, დაესწრება თუ არა ლექციებს, მიიღებს თუ არა დამატებით შეთავაზებულ შესაძლებლობებს თემის სიღრმის შეუძლებელობას. შეცდებას თუ არ ლიტერატურული რის გამოყენებით ცოდნის გაღრმავებას. მარტივია რომ ვთქვათ, მასზეა დამკიდებული, რამდენად წარმატებულობა უნდა რომ იყოს. თავისუფლების ეს ხარისხი პირდაპირ პორციულად ზრდის მის პასუხისმგებლიბას და, შესაბამისად შეითვალინობა, მიღობული პოონის ჩარისხი მათვალი.

რაც შეეხება სასკოლო განათლებას, ავტონომიურობის ხარისხი აქაც გადამწყვეტი ფაქტორია.

აქვე მინდა შეეხეო ერთიანი ეროვნული გამოცდების თემას. თავის დროზე ამ სისტემის დანერგვა მართებული გადაწყვეტილება იყო, თუმცა, გრძელვადიან პერსპექტივაში, ვერ უზრუნველყოფს სასკოლო განათლების ხარისხის განვითარებას. ეს სისტემა სკოლებს, ფაქტობრივად, უფრონებილ ტოვებს. როცა აბიტურიენტს მხოლოდ 3+1 საგნის ჩაბარება

უნევს იმისთვის, რომ სტუდენტი გახდეს, წლების განმავლობაში სკოლაში მიღებული განათლება არავითარ დატვირთვას აღარ ატარებს. ხოლო, რაც შეეხება ბიბილიოთეკის როლს – სამეცნიერო კვლევებით გზნერირებული ცოდნის ხელმისახვდომობა თუ გარანტირებული არ არის, ეს დაკარგული ცოდნაა.

დაბოლოს, უნდა აღინიშნოს, რომ ცალკე აღებული განათლების სისტემის ბუნებრივი განვითარება, სხვა ეკონომიკური პროცესებისგან დამოუკიდებლად, ალბათ, შეუძლებელია. ამიტომაც უკეთესი მომავლის შექმნას ერთობლივი ძალისხმევა სჭირდება.

— საზღვარგარეთ მიღებული განათლება საქართველოში დასაქმებაში ითამაშებს თუ არა გადამწყვეტ როლს?

- დასაქმება ბევრ სხვადასხვა ფაქტორზეა დამოკიდებული, რისთვისაც რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია ხარისხიანი განათლებაც. იმედი მაქეს, საზღვარგარეთ მიღებული განათლება, გადამზეცხტის თუ არა, მნიშვნელოვან როლს ითამაშებს.

- გერმანიაში, შენი ინიციატივით, დაფუძნდა „საერთაშორისო ორგანიზაცია გალი“. რა არის ორგანიზაციის მთავარი

– ორგანიზაციის მთავარი მიზანია გალის სამშენებლობო რესურსების წარმოწევა, რომლის გამოყენებასაც მნიშვნელოვანი

უკინის თანმიმდევრობა, თოლილი და გამოყენებულ სისიცოცხლის წევლილის შეტანა შეუძლია აფხაზ და ქართველ ხალხებს შორის ურთიერთობების აღდგენა-გაღრმავებაში. ჩვენი საქმიანობა გაღის ისტორიულ შუამავლურ როლზე დაყრდნობით, პირობითად, შეიძლება სამ ძირითად მიმართულებად დაიყოს: პირველი, ეს არის პრობლემებიდან გამოსავლის ინტერნაციონალიზაცია, რომელიც საერთაშორისო და სამოქალაქო საზოგადოების ფართო ჩართულობას გულისხმობს; მეორე – ხალხთაშორის ურთიერთობების გაღრმავებისკენ მიმართული ნაბიჯები, რომელთა განხორციელებას კონკრეტული პროექტების სახით ვაპირებთ და მესამე ის პროექტებია, რომლებიც განვითარებისკენაა მიმართული. იგულისხმება როგორც ადგილობრივი წარმოების განვითარების ხელშეწყობა, ასევე განათლების ხარისხის ამაღლება.

— ორგანიზაციაში სხვადასხვა ეროვნების წარმომადგენლები შედიან. ვინ არიან ისინი?

- ისინი არიან ადამიანები, რომელთაც, უპირველესად, გა-
თავისებული აქვთ მშეიძობის ფასი, ასევე კარგად აცნობიერ-
ებენ, რომ მიუხედავად ტერიტორიული ბმისა, მოვლენათა
ძალადობრივი განვითარება (დედმიწის რომელ კუთხშიც
არ უნდა იყოს), თითოეული ჩვენგანის (ცხოვრებაზე ნეგატიუ-
რად აისახება. ისინი აცნობიერებენ იმ პასუხისმგებლობას,
რომელიც ყველას გვაკისრია, როგორც მსოფლიო საზოგა-
ოობის წარმატება.

— რა მიმართულების და შინაარსის პროექტების განხორციელებას გვეკვავს „საერთო მორისონ ინგრანიზაცია გალი“, ვინარიან თქვენი პარტნიორები, დონორები და ვინ ჩაერთოვება ამ პროექტების აქტივისტებისა და მნიშვნელოვანი მასში?

კროექტების განხორცილებულების?

— ბევრი მიმართულებით ვვგებმავთ პროექტების განხორცილებას, მაგრამ პროექტების შემუშევების ეტაპზე მიზანშეწონილად არ მიგვაჩნია ცალკეულ მათგანზე საჯაროდ საუბარი, თუმცა, პროექტების განხორცილების დასკვნით ეტაპზე ინფორმაციას გადასაჯაროებთ, მათ შორის, პროექტის ოონლაინგვან ას პარტნიორებთან ასაშერი გვითაც.

ତୁମ ଦ୍ରାବିନ୍ଦୀରେ ଯଥାରେ ଦା ତାନୁତ୍ରିନିରାନ୍ତରେ ଦା ଧାର୍ଯ୍ୟାବ୍ଦିନିର୍ମାଣକାରୀ
- ରହିଲୁ ଗ୍ରେସାକ୍ଷ୍ଯ ମରିମାଗାଲୀ, ସାଦ ପାର୍ଶ୍ଵର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ?
- ହିମ୍ବି ମିଠାନୀ ଲିଙ୍ଗ ସାମଶ୍ଵରଭାଗିଣୀ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ସାଜ୍ୟକାରୀ,
ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାମଶ୍ଵରଭାଗିଣୀ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମିଠାନୀ ଲିଙ୍ଗ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ.

გალი მძვიდობის ძალაა

გელგანილი აძობანების სწავლება მთარე კლასი

თანამედროვე მსოფლიოში საგანმანათლებლო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულება მოსწავლეზე ორიენტირებული განათლებაა. შესაბამისად, სასურველია სწავლებაც მოსწავლეზე ორიენტირებული, ანუ ინტერაქტიული იყოს. სწავლების ტრადიციული მეთოდები სასწავლო პროცესის ცენტრალურ ფიგურად მასწავლებელს გულისხმობდა. მასწავლებელი იყო ცოდნის ძირითადი წყარო, ის გადასცემდა ინფორმაციას, სვამდა კითხვებს, წყვეტდა პრობლემებს, აკეთებდა დასკვნებს და ყველაფერს მზა სახით აწვდიდა მოსწავლეებს. ინტერაქტიული მეთოდოლოგია კი ორიენტირებულია მოსწავლეზე, რომელიც სასწავლო პროცესის ცენტრალური ფიგურაა და აქტიურად მონაბილუობს სასწავლო მოქმედებებში. მოსწავლეზე ორიენტირებული განათლება ბავშვის შინაგანი ძალებისა და შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოვლენას ემსახურება. ეს ეხება როგორც ჰუმანიტარულ, ისე ტექნიკურ დასკილინგბას.

მონდა მოგიყვეთ ჩემი გამოცდილების შესახებ და გაგიზიაროთ, როგორ ვასნავლი შედგენილ ამოცანებს მეორე კლასში.

მოვითხოვ სრულ პასუხებს, რაც საშუალებას მაძლევს ჩავაპიროვოთ ისინი მსჯელობის პროცესში. მომყარეს ასეთი მსჯელობის

შედგენილი ამოცანებს ამოხსნის სწავლებას წინ უსწრებს მარტივ ამოცანებზე მუშაობა. სწორედ მარტივ ამოცანებზე მუშაობისას უნდა გავარკვიოთ მოსწავლეები ამოცანის სტრუქტურულ აუტომატიზმით და გავააყენოთ რომ ამოცანის ცონკრეტული მაგალითი:

- რა არის ცნობილი ამოცანაში?
- ამოცანაში ცნობილია, რომ პირველ თევზზე 20 ნაჭერი ნამატებარი მოორუჩი ია - მათ ნაკლები.

სტრუქტურულ აგვაგებით და გავაგებითონ, რომ ამოცანის ძირითადი ნაწილებია მხოლოდ პირობა და კითხვა:

მოსწავლებს უშასწი, რომ ამოცანა შედგენილია, თუ მისი ამოხსნისათვის საჭიროა ერთზე მეტი არითმეტიკული მოქმედების შესრულება. ასეთ ამოცანებზე მუშაობის დროს, მათ ყურადღებას ვამახვილებ იმაზე, რომ ზოგჯერ ორმოქმედებიანი ამოცანა შეიძლება ერთმოქმედებიანი ამოცანისაგან მივიღოთ, მხოლოდ კითხვის შეცვლით. მოვიყვან შედგენილი ამოცანის თან ნიშანს:

ამოცანა პირველი
ერთ თევზში 20 ნაჭერი ნამცხვარი იდო. მეორეზე – 3-ით ნაკლები. რამდენი ნაჭერი ნამცხვარი იდო ორივე თევზში?
— გვეცილებით, რამდენი ნაჭერი ნამცხვარი იდო თევზში?

ამოცანა მეორე
ერთ ტომარაში 20კგ კარტოფილია. მეორეში – 3კგ-ით მეტი. რამდენი კილოგრამი კარტოფილია ორივე ტომარაში?
არნაშნული მონაცენების განხილვისას, ყურადღებას კამახ-
ორივე თევზშე, ჯერ რა გვაქვს გასაგები?
– ჯერ გასაგები გვაქვს, რამდენი ნაჭერი ნამცხვარია მეორე თევზშე.
– რა მოქმედებით შეავიძლოა გავიათ რამდენი ნაჭერი

- საიდან მიხედვით ამას?
- ამოცანის პირობებიდან ვიცით, რომ მეორე თევზშე 3-იან ჯულიები ნაქერი ნამცხვარია.
- ახლა, როგორ უკვე ვიცით, რამდენი ნაჭერი ნამცხვარია მეორე თევზშე 3-იან ჯულიები ნაქერი ნამცხვარია.

— Հայոց մասնաւոր պատճենները կազմության մեջ առաջ են գալիք ամուսնությունները, ուստի ամուսնական ռարմուխեցիներին գահեծածած։
— Տասկա ամուսնությունը կազմության մեջ առաջ են գալիք ամուսնությունները, ուստի ամուսնական ռարմուխեցիներին գահեծած։
Տասկա ամուսնությունը կազմության մեջ առաջ են գալիք ամուսնությունները, ուստի ամուսնական ռարմուխեցիներին գահեծած։

ՈՏՐԱԵԼՅԱՌ ՅՈՒՆԻՑԻ

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა, მიხეილ ჩხერიძემა, იერუსალიმში მიმდინარე პირველ საერთაშორისო სამეცნიერო მინისტრისალზე უცხოელ კოლეგებს საქართველოს განათლების სისტემიში არსებული მიღწევები და გამოწვევები გააცნო. ვრცელდა ისაუჭრა ხასალგაზრდა დოქტორებისა და მკვლევრების მსარდამჭერ პროვინამებზე და სხვა-დასხვა ქვეყნის მინისტრებს საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდისა და საქართველოს ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების საჯარნოს საქმიანობა გააცნო.

მჭიდრო თანამშრომლობაზეც და ამ თვალსაზრისით ბარ-ილანის უნივერსიტეტთან დაწყებულ მოლაპარაკებებზე, რომელიც ორივე ქვეყნის მეცნიერებსა და მკვლევრებს ერთობლივ პროექტებზე მუშაობს შესაძლებლობას მისცემს.

ნაფტალი ბენეტმა ხაზი გაუსვა საქართველო-ისრაელის მრავალსაუკუნოვან მეცნიერობას და ალიმშნა, რომ განათლების ყველა დონეზე თანამშრომლობის გაღრმავება უმნიშვნელოვანი ნებისა რო ქეყუანას შორის ურთიერთობების თვალსაზრისით.

მიხეილ ჩხერიძემა კოლეგას საქართველოს გეგმა გავიწინო.

မြန်မာနိုင်လွှာ ဂာဓနပိုလေး၊
မြန်မာနိုင်လွှာ ရှိခိုင် စုစုပေါင် ၁၀၈၂၃၄၅၆၇၈၉၀။

ისრაელში ოფიციალური კიზიტის ფარგლებში, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი ისრაელის განათლების მინისტრს, **ნაფუალი ბენეტს** შეხვდა. მათ განათლების სფეროში ორ ქვეყანას შორის თანამშრომლობის გაღრმვებაზე იმსჯელეს. მიხეილ ჩხენეველმა კოლეგას ისრაელის სახელმწიფოს შექმნიდან 70 წლის იუბილე მიუღლოცა და საქართველოში მიმდინარე და დაგეგმილი პროექტები გააცნო. მათ შორის, ისაუბრეს სისტემაში ახალგაზრდა მასწავლებლების შეყვანის სტრატეგიაზე. ნაფუალი ბენეტმა აღნიშნა, რომ სასკოლო განათლების სისტემაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ახალგაზრდული ორგანიზაციები, რომლებიც არაფორმალური განათლების კუთხით აწერიან არიან ჩართული მოზარდების სახელმწიფო პროგრამები ნანოტექნოლოგიების დაგებში.

ბათონ ბენამინ ნეაბნიაჟეს გავაცანი საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად, არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს – „ქართულ-ებრაულ 26-საუკუნოები უნიკალური ურთიერთობის ტრადიცია“ – ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიი განესაზღვრა. ამასთან ვაუნებ საქართველოს გეგმა, აღნაშნული ნომინაცია, უახლოეს ხანებში, ნარდგენბად იქნეს UNESCO-ს მსოფლიო არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ნარმობადგენლობის ნუსხაში.

საუბრის ბოლოს, პრემიერ-მინისტრს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის ნოთების მინიჭება მი-

სასკოლო ცხოვრებაში.

მინასტრებმა ისაუბრეს უმაღლესი განათლების კუთხით
მჭიდრო თანამშრომლობაზეც და ამ თვალსაზრისით პარ-ილა
ნის უნივერსიტეტთან დაწყებულ მოლაპარაკებებზე, რომელიც
ორივე ქვეყნის მეცნიერებსა და მეცნიერებს ერთობლივ პრო-
ექტებზე მუშაობის შესაძლებლობას მისცემს.

ნაფტალი ბენეტმა ხაზი გაუსვა საქართველო-ისრაელი მრავალსაუკუნოვან მეცნიერობას და აღნიშნა, რომ განათლების ყველა დონეზე თანამშრომლობის გაღრმავება უმნიშვნელოვანისა მრავალ დოკუმენტში მოხვდება.

მიხეილ ჩხერიელამ კოლეგას საქართველოს გეგმა გააცნო
რომლის თანახმად, ქართულ-ებრაული მეგობრობა წარდგენი
ლი იქნება UNESCO-ს მსოფლიო არამატერიალური კულტუ
რული მემკვიდრეობის ნარმობადგენლობით წუსხაში. ეს ფაქტი
კი კაცობრიობის ისტორიაში უნიკალური პრეცედენტია, რო
დესაც ერთა შორის მეგობრობას მსოფლიო არამატერიალურ
კულტურული მემკვიდრეობის სტატუსი მიენიჭება.

„ჩემთვის დიდი პატივი ისრაელის პრემიერ-მინისტრობა
ბატონ ბერიამინ ნეთანაპუსთან შეხვედრა. ჩვენ განათლების
და მეცნიერების დარგში საქართველო-ისრაელის თანამშრომ
ლობაზე ვისაუბრეთ; განსაკუთრებით განვიხილეთ სამოქავლა
საერთო პრიორიტეტი ნაირობის მიზნების დარღვევა.

ბატონ ბერიამინ ნეთანიაშვილის გაცაცანი საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად, არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს – „ქართულ-ებრაულ 26-საუკუნოვან უნიკალური ურთიერთობის ტრადიცია“ – ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორია განესაზღვრა. ამასთან ვაუზე საქართველოს გეგმა, აღნიშნული ნომინაცია, უახლოეს ხანებში, ნარდგენილ იქნეს UNESCO-ს მსოფლიო არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ნარმობადგენლობით ნუსხაში.

საუბრის პოლოს, პრემიერ-მინისტრს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის წოდების მინიჭება მი

ვულოცე. – განაცხადა მიხეილ ჩხერიძელმა ისრაელის პრემიერ-მთავრის ტრთან, ბერნადინ ნეთანიაჟუსთან შეხვედრის შემდეგ.

განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი, საქართველოს სახელმწიფო მინისტრთან შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში, ქვევან ციხელშვილთან და სხვა ოფიციალურ პირებთან ერთად, ქართულ-ებრაული თემის წარმომადგენლებსაც შეხვდა.

მიხეილ ჩხერიძელმა დამსწრე საზოგადოებას სიტყვით მიმართა და აღნიშნა, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ისრაელში მცხოვრებ ქართველ გრაელებს ქართული ენისა და ლიტერატურის შესწავლაში დაეხმარება.

საქართველოს შემოქმედ მოსწავლეთა შეკრება „კალმოსანი“

მიმდინარე წლის 12 მაისს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნულ სასახლეში გაიმართა საქართველოს შემოქმედ მოსწავლეთა შეკრება – „კალმოსანის“ გამარჯვებულთა ლიტერატურული სალონი, რომელშიც ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონებიდან მონაცემები 24 მოსწავლე მონაცემებიდან.

„კალმოსანთა“ ნაწარმოებები შეაფასეს სალონის სტუმრებმა – საქართველოს ურნალისტთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარებრ, პოტტმა მარინე თექტუმანიძემ და სასახლის შემოქმედ მოსწავლეთა სტუდიის აღზრდილმა, კომპოზიტორმა ნატო ცერცვაძემ.

უკვე მეოთხე წელია – თქვა შეკრების ორგანიზატორმა, პედაგოგმა გული სალუქეაძემ, – მოსწავლეთა სასწავლო-შემოქმედებითი კონფერენციისაგან განცალკევებულად ტარდება შემოქმედ მოსწავლეთა შეკრება „კალმოსანი“. სასწავლო-შემოქმედებითი კონფერენციის საგნობრივი (ბიოლოგიის, ფიზიკის, ისტორიის, უცხოურ ენათა და ა.შ.) სექციებზე, შემაჯამებელი მუშაობისას, ხდება მოზარდთა მიერ წარმოდგენილი ნაშრომების დაცვა (მეცნიერული აზრისა და სათანადო ლიტერატურის მოშველიებით), რაც მოზარდებში სამეცნიერო-საკულტურაში უნარ-ჩვევების გამომუშავებას, დანერგვას და განმტკიცებას განაპირობებს.

სხვაგვარი „კალმოსანის“ შეკრების არსი და შემოქმედებითი არეალი. „კალმოსანი“ შემოქმედს, მწერალს, მთხველს ნიშავს, რაც გულისხმობს განსაკუთრებულ ნიჭს, მწერლის აღლოს. „კალმოსანი“ ავტორია. ის ქმნის ან ცდილობს შექმნას საკუთარი მხატვრული ნაწარმოება.

სასწავლო-შემოქმედებითი კონფერენციის შემადგენლობაში (დებულებით) შემავალ შემოქმედ მოსწავლეთა სექციაში, წლების განმვლობაში, იგზავნებოდა ასულობით ნაშრომი – სასკოლო წერის ნიმუშები, რეფერატები, შთაბეჭდილებები წარმოითხულ წიგნებზე და ა.შ., რაც ქმნიდა უსარგებლო შრომატევება სამუშაოს. „კალმოსანმა“ მდგომარეობა შეცემლა. დანერგდა შეფასების კრიტიკულურები – ნომინაციების მიხედვით განისაზღვრა ხელმძღვანელი პედაგოგის პასუხისმ-

გბლობა (ჟანრის განსაზღვრაზე, რეცენზირებასა და სხვა საკითხებზე), რამაც გამოიწვია შეკრების მონაცემებთა რაოდენობის შემცირება, ამაღლდა ნაწარმოებთა მხატვრული ლიტერატურულის დონე.

წელს „კალმოსანის“ ლიტერატურული სალონის მონაცილებს საჩუქრად გადაეცათ: წიგნები გამომცემლობებისგან – „ინტელექტი“ და „კალმოსანი“; წიგნის მაღაზია, „ბიბლუსის“ ვაუჩერი – ეროვნული ბაბლონოთეკისგან; საჩუქარი მწერალთა კავშირისგან; სასაჩუქრე წიგნი „თბილის“ და ფულადი ჯილდო ირაკლი აბაშიძის საქვემდომებრივ ფონდისგან.

იმდენია, „კალმოსანი“ თავისი სიტყვას იტყვის შემოქმედ ბავშვთა გამოვლენასა და გზის დალოცვაში. შეძლებს მოზარდთა სტიმულირებას პრიზებით, სასაჩუქრე ნივთებით, წიგნებით, გამარჯვებულ ავტორთა აღმანახის გამოცემით და სხვა სიურარიზებით.

წარმოგიდგენთ შეკრება „კალმოსანის“ ლიტერატურული სალონის რამდენიმე მონაცემის წიგნები იძეჭდება შემოლებით.

ჩემი დედა ენა

ტაძარში შესვლისას ყოველთვის გაფაციცებით შევცემერი ქართველი წმინდანების ხატებს და მათ სანთელს ვუნთებ.

ერთხელ, სამებაში შესული, ილია მართლის ხატთან შეეჩერდი. მასლობლად „ექვთიმე ლვთისკაცის“ ხატი ბრძანდებოდა. უეცრად თავში აზრმა გამიღელვა – სად არის იაკობ გოგებაშვილის ხატი? მანაც ხომ წმინდანის ცხოვრებით იცხოვრა, მან ხომ თავი დადო საქართველოს მომავლისათვის?

– რატომ არ შერაცხა იაკობი ჩვენმა ეკლესიამ წმინდანად? – ამ კითვით მივედი ჩემს მასნავლებელთან. მასნავლებელმა გასაოცარი ამბავი მიამდო: – იაკობ გოგებაშვილი უდალატო, ნამუსიანი კაცი იყო. იგი ყველას უყავრდა, ამიტომ, სკოლაში, სადაც ის ასწავლიდა, სწავლის გადასახადის აკრეფა მას მიანდეს. მოსაკრებლის აღნიშვნას იაკობი სპეციალურ ურნალში აწარმოებდა.

იაკობ გოგებაშვილს მოშურნებიც ჰყავდა, რომლებიც ცდილობდნენ მისი ავტორიტეტის დაცემას.

ერთხელ, როცა ფილტვების დაავადება გაურთულდა, იგი სეოლაში სიცხანი გამოიძახეს და შემოსავლის ანგარიში მოსთხოვეს. ბოროტმა ადამიანებმა მოსაკრებლის ურნალი მოიპარეს და იაკობს ბრალი დასდეს ფულის გაფლანგვაში. ჯანმრთელობაშერეცეულმა იაკობმა ვერ გაუძლო ამ საშინელ ცილისნამებას, სასწავლიდ გამოპრუნდა სკოლიდან, მიაშურა მტკვრის სანაპიროს და წყალში გადავარდა. დახრჩობას იგი ერთმა მამაცამა სპორტსმენმა გადარჩინა.

ეს ამბავი, მითხრა მასნავლებელმა, მოთხრობილია წიგნში „იაკობის სამრეკლო“. მე, ჯერ, ლექსიკონში სიტყვა „სამრეკლო“ ვიპოვე (სამრეკლო – ეკლესის ეზოში მოთავსებული პატარა სამლოცველოა, საიდანაც ზარი ირეკება), მერე კი თვით წიგნიც ვნახა. ეს წიგნი ქვეყანას ამცირობს იაკობ გოგებაშვილის წმინდა ცხოვრებას და რატომ არ უნდა შეერაცხა იგი ეკლესის წმინდანად? მართალია, ქრისტიანული ეკლესია არ პატობს ადამიანს თვითმევლელობას, მაგრამ დაუძლურებულმა იაკობმა იმ წუთში სხვა გამოსავალი ვერ ნახა. მან დამცირებულ სიცოცხლეს სიკეთებით ამჯობინადა, ნუთუ არ შეიძლება ეს ცოდვა ეპატიოს ადამიანს, რომელმა ჩვენ „დედა ენა“ შეგვიქმნა!

მე ვნახე თბილისშ 1876 წელს გამოცემული პირველი „დედა ენა“. წიგნის ყდაზე ხის ტოტზე შემომჯდარი ჩიორაა, ალბათ ბულბული. ქვემოთ ანერია – გამოცემა პირველი, ფასი ექვსი შაური. იგი ძალიან საყვარელია. ეს ჩემი „დედა ენა“.

ნიმუში არა მომავალი

მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის „ცეროდენ კალმოსანთა“ წრის წევრი, თბილისის 179-ე საჯარო სეოლის მე-6 კლასის მოსწავლე

ფართოდ ქართველი ფიქრები

აქარის მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის ნორჩ შემოქმედთა კლუბ „ზღვაურის“ წევრი, მე-12 კლასის მოსწავლე

ტაძრის კედელზე – ანაზდად ეხედავ...
სიტყვა დასცდება რუსთველის ფრესკას და როგორც ქრისტეს ფეხზე ლურსმანი, მეც ისე მტკიცა – იერუსალიმ!!!
სამშობლოს ავი ამინდი ჭირხლავს, იზიდავს ათას სვავსა და ჭილყვავს, ქართველი ცდილობს ქართველის მოთხრას, ამ დროს კი ტაოს, ოშესა თუ ითხოთას რომ დაურიქოს – სურვილიც არ აქვს...
ჰესი ადუმბს ჭორიბს და ანაგვა... და როგორც ქრისტეს ფეხზე ლურსმანი, ქართველი მტკიცა – იერუსალიმ!!!

მათე ქორთული ენის აკვარელს, ხატების ფუნჯიც არ მიაკარეს, კერა ჩამქრალა – ადრე რომ ხურდა, მინის გამყიდველს უბრუნებს ხურდას გადამთილი და მზის ჩირალდანს ნახევარმთვარედ კარზე მირანდავს... მაგრამ არ იცდის გრინის გრინა, რაც არასოდეს გამოგვლევია. დიახ, აცრემდა რუსთველის ფრესკა, მიდის ქართული იუმორესკა და როგორც ქრისტეს ფეხზე ლურსმანი, სამშობლო მტკიცა – იერუსალიმ!!!

ნიმუში არა მომავალი

ეს ფიქრი მაცოცხლებს და მასულდება შვებების ფიქრი მოდიდა და იმედია იგი ჩემთვის. ფიქრი ხმალია, ფარია, ბრძოლა, სიყვარულია. მოთქმაც და სიმღერაც. ვაზის მტევნების ფიქრი, რომ როვე ერთმა ტკივილმა შეგვერა. ამ ტკივილს სამშობლო – ქვეყნის ტკივილით გამორვეული სევდა ერქვა. უსიტყვოდ დაგმორდით ერთმანეთს. ჩვენ ვგრძნობდით, რომ როვე ერთმა ტკივილმა შეგვერა. ამ ტკივილს სამშობლო – ქვეყნის ტკივილით გამორვეული სევდა ერქვა. ეს ფიქრი კალმოსანის გადამოვარდა და დაგდეს, მერე კი დაღვინდეს. ასე დაღვინებულმა კი გონებაშიც უნდა გაიაროს და გულის გულში.

მათე ქორთული ზუგდიდის ნიმუში გიორგის სახელობის გიმნაზიის მე-9 კლასის მოსწავლე

სასეავლო გეორგიანული კონფერენცია

ნიჭილებულისა და გემოქმედების ზემო

ნლების განმავლობაში ვთანამშრომლობ თბილისის მოს-
წავლე ახალგაზრდობის ეროვნულ სასახლესთან მოტივით,
რომ ახალგაზრდები ღირსეულად წარდგნენ იმ კონფერენცია-
ზე, რომელსაც სასახლე ყოველწლიურად ატარებს. მმდი-
ნარე სასწავლო წელს ფორმატი შეიცვალა – ზონური ტური
ჩატარდა, რისთვისაც ქუთაისში, თემის დასაცავად, ჭაითუ-
რიდან გამოიძახეს ჩემი მოსწავლეები, გამარჯვებული X^2 -
კლასებით – ლიზი საცერაძე და მარიამ დარბაძე.

ჩემი სკოლის მოსწავლეებმა ნარადგინეს თემა, რომელიც მოიცავდა ჭიათურის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახობის, ბატონი როდერი ჩაბანიძის ცხოვრებას და მოღვაწეობას, სათაურით – „...იუარა, მაგრამ...“; ხოლო თემა – „ნაში უძლებს საუკუნეებს“, რომელიც ფოტონელოვანი ირინა აბეზანდაძის შემოქმედებას შეეხებოდა, მეორესკოლელმა ლიანა კილურაძემ დაამუშავა.

ხელოვნებათმცოდნეობის სერტიფიკის უიურის წევრებმა — **ანა ულერიანაძე** და **ლევა ჩავჭეტაძე** უაღლესად საქმიან და ობიექტური გადახყვეტილება მიღეს, როთავისაც მათლეობას ჯერთით.

ორ გადაყვეტილება მიღება, თოსტოვისაც იაღლობას ვუძირით.
...გზა თბილისისაკენ გვეძახდა... და აი, 12 მაისს, ჩვენც გა-
ვეგმზავრეთ საქართველოს მასშტაბით დიდ ფორუმში მოხა-
ნილეობის მისაღებად. ეს მოსწავლეთა 72-ე სასწავლო-შე-
მოქმედებითი კონფერენცია იყო.

ମହାନ୍ତିରକାଳୀଙ୍କ ପ୍ରକାଶକାରୀଙ୍କ ଦେଖିଲୁଛାମୁକ୍ତିରେ
ମହାନ୍ତିରକାଳୀଙ୍କ ପ୍ରକାଶକାରୀଙ୍କ ଦେଖିଲୁଛାମୁକ୍ତିରେ

შუალუნა გურჯანაძე
ჭიათურის მართლმადიდებლური სკოლის პედაგოგი

სასკოლო აქტივობა

პროექტის პრეზენტაცია

30 მაისს სსიპ ქალაქ ქუთაისის №8 საჯარო სკოლის მე-
თერთმეტე კლასის მოსწავლეებმა გამართეს პროექტის „სას-
წავლო რესურსების შექმნა“ პრეზენტაცია.

პროექტის მიზანი იყო: მოსწავლეთა უშუალო მონაწილეობით, საგანმანათლებლო სივრცეში არსებული სასწავლო რესურსების გამდიდრება; მშობელთა სასკოლო ცხოვრებაში აქტიური ჩართვა, ინტერნეტსივრცის საშუალებით; მოსწავლეთა მიერ უკვე არსებული სასწავლო რესურსების მოძიება-გაცნობა, ამ მიზნის მისაღწევად საკომუნიკაციო-საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და კომპიუტერული ტექნიკის მოქნილად გამოყენება; მოსწავლების პროგრამით გათვალისწინებული მასალის მიმართ ინტერესის გაღვევება და მხატვრულ ნაწარმოებზე სიღრმისეული წვდომის უნარის გამომუშავება; გადაცემულ მასალაში თვალსაჩინო ეპიზოდების მოძიება. ამ მიზნით ბავშვების თვალით დანახული გმირების, პეიზაჟების, ჩანახატებისა და ა.შ. შექმნა და, ქვეყნის მასშტაბით, სასწავლო რესურსებით დაინტერესებული მეთერთმეტეკლასელებისთვის და მასწავლებლებისთვის მდიდარი, დამხმარე სასწავლო რესურსის მინოდება ინტერნეტსივრცის საშუალებით, ქართული ლიტერატურის სწავლების დონის ასამაღლებლად.

პროექტის მონაწილეებმა მე-8 სკოლის მოსახლეებს, დი-
რექციას, პედაგოგებს, მშობლებს ონლაინრეჟიმში აჩვენეს
მათ მიერ შექმნილი სხვადასხვა ტიპის სასახლო რესურსი.

ზანი მიღწეულია – პროექტის მიმდინარეობის შვიდი თვეის მანძილზე შეიქმნა 30-მდე სასწავლო რესურსი. აქვე გადაწყვიტეს, საგამანაოთლებლო მიზნით, ინტერნეტსივრცეში, მუდმივი შევსების რეჟიმის მქონე ელექტრონული გვერდის შექმნა, რომელზეც განათავსებენ მრავალფეროვან სასწავლო-საგამანაოთლებლო მსასაობას საჯარო სკოლების XI კლასში ამონასაცნობოთ.

სევრი, ძმოებლა სანა ქათაძასე და პროექტის ს ხევლდვახელი.
სკოლის დირექტორი, თეა ჩხეტიამ მაღლი შეფასება მისცა
პროექტს და აღინიშნა, რომ „დღევანდველი მოსწავლე თავისი
უნარებით და შესაძლებლობებით სრულიად განსხვავდება იმ
მოსწავლეებისგან, რომლებსაც ათონდე წლის წინ შეხვდებო-
დით. შეიცვალა მიღმომები სწავლა-სწავლების მიმართულები-
თაც. ახალ მოსწავლეს თავად შეუძლიო მოიძიოს უარისი ლი-
ტერატურა როგორც მშობლიურ, ასევე უცხო ენაზე და გაეც-
ნოს მას უახლესს სანიკორმბურ ტექნოლოგიების საშუალე-
ბით. დროთა სვლის შესაბამისად გაიზარდო და შეიცვალა მას-
ნავლებლის როლიც. დღევანდველი მასწავლებლი არ არის ინ-
ფორმაციის უძრალო გადამცემი, გადაცემულმა ინფორმაციამ
მოსწავლეს უნდა ჩამოყალიბოს – კრიტიკული აზროვნება, შე-
მოქმედებითობა, კომუნიკაცია, თანამშრომლობა, ინფორმაცი-
ული ტექნოლოგიების გამოყენება, ამიტომ მიმაჩნია, რომ გან-
ხორციელებული პროექტი დიდი სარგებლის მომტანია რო-
ორის მოსწავლის სისტემისათვის. ასეთ მსახურობის სისტემა „

გორც მოსწავლეებისთვის, ასევე მასზავლებლებისთვისაც.” პროექტის წარმატებაზე ისაუბრეს სკოლის დირექტორის მოადგინებ, მალვინის ლალიძის და პედაგოგებმა: მედეა გოქა-ძემ და ელენე გვენეტაძემ.

କ୍ରୋନିକ୍ ପାଇଁ ଏହା ମହାଦେଶୀର୍ଷୀ ପାଇଁ କାଣ୍ଡିଗରୀରୁ କୁଳପ୍ରୟୁଷରୁ ଗା-
ମାରଜାଗ୍ରେହ୍ୟ ମହାନ୍ତିରୁ ଦାଙ୍ଗିଲାପନ୍ଧୀରୁ ଗାନ୍ଧାରାରୁ. କ୍ଷେତ୍ରିକୀୟ
ଦିନ୍ଦିନ୍ଦିକୁମରମା ଗାମାରଜାଗ୍ରେହ୍ୟ ସିଂହାଲୀଙ୍କ ଗାନ୍ଧାରାରୁ.

